

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LOPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Guerra y Marina

— Diguin lo que vulguin els pacifistes, avui, els amos del món som nosaltres.

En la nostra ciutat, que'l tingué per hoste algunes hores, el senyor Alvarez no feu declaracions, però a Figueres, aont el diumenge va celebrar-se un important miting, va pronunciar un llarg discurs que ha sigut objecte de molts comentaris.

Abans que ell parlà en Salvatella qui, com a diputat per Figueres, feu la presentació d'en Pau Iglesias y de don Melquiades; a continuació va enraonar el leader del socialisme y, per fi, el senyor Alvarez.

Si hem de dir la veritat, el discurs del eloqüent orador ens sembla un treball de tanteig, una especie d'exploració de l'ànima ampurdanesa.

Don Melquiades no s'aparta de la conjunció republicana-socialista; fidel als compromisos contrets, viu dintre d'aquesta forsa parlamentaria y, sostenint els propòsits de la conjunció, treballa y lluita.

Però, sense abandonar tan grata companyia, l'orador exposa habilment un programa propi, un programa seu. Y, pera que en l'obra exploradora no hi manqui res, don Melquiades, com de passada, se manifesta partidari de l'autonomia, d'una autonomia consagrada per la soberania del Estat... Y prou.

Ignorèm l'impressió que'l senyor Alvarez s'haurà endut de la seva excursió per Catalunya. Lo que sí sabem es que Catalunya ha escoltat el seu discurs... y s'ha quedat esperantne un altre.

El del passat diumenge el troba molt eloqüent y molt bonic, però molt poc clar.

corria per les aceres, varen toparse un capellànet jove, molt sever y molt elegant, y una senyoreta esplèndidament habillada ab un gran barret de plomes y despedint sensuals perfums.

Els dos personatges varen esguardarse un instant ab sorpresa; ficsaren els seus ulls escrutadors en les respectives fesomies y, aturant-se maquinàlment, exclamaren, quasi a chor:

—¿Còm! ¿Vostè..., Sor Reparada?...

—¿Ai, ai!... ¿No es en Pere Roig, vostè?...

Els dos combatents s'havien recíprocament vensut en la lluita per les idees. Talment havien vensut, que, canbiats els papers, se trobaven altre cop l'un davant l'altre...

JOAQUIM AYMAMI, trad.

DOS XINOS

Vingut del cor de la Xina,

un xino de mitja edat,

aixerit y sense quia;

està del vapor saltant.

Un xino de Barcelona

—o, dit ab més propietat,

un xino de don Lacandro—

l'espera al moll de la Pau.

—Tinc el gust de saludarte,—

diu el d'aquí an el d'allà.

—Ab goig la teva mà estrenyo,—

respon el nou arribat.

Y sense més circumloquis,

prenen asiento en un banc

que troben allà a la vora,

y... vingà descapdellar.

—Còntam, ¿còm està la Xina?

—Molt bé!... En poc temps hem lograt

fer d'aquell vetust imperi

un paradís terrenal.

Cert que encara la república

topa ab alguns entrebancs,

però, un cop quedín resoltes

les poques dificultats

que en el terreno economic

ens obstrueixen el pas,

ja't juro jo que la Xina

no tindrà res que envejar

a moltes nacions d'Europa.

Hem mudat de dalt a baix

tots els antics organismes

de la màquina imperial,

hem reformat l'ensenyansa,

hem donat lleis al treball,

hem sanejat la justícia,

en fi, ens hem posat, d'un salt,

a una altura que altres pobles

no alcansen sinó ab molts anys.

Y vosaltres, ¿què heu fet?, digues.

—Nosaltres també hem donat

una embestida molt sèria,

però... jo t'haig d'esser franc,

l'hem donada d'altre modo

que vosaltres.

—¿Còm?

—Veuras.

Hem anat als municipis

y al Congrés dels diputats,

hem entrat a Mataderos

y a Consums, y hem tirat l'am

en el riu dels grans negocis

y en el mar dels peixos cars.

—¿Y aixís heu fet la República?

—No. Però algú ha fet «la pau»,

y s'ha comprat automòbil

y viu com un potentat.

—Ja es extrany que'ls xinós rasos

us hi avingueu ab això.

—¿Ai ai!...

¿No veus que'ls quefes ens diuen

que aquet camí es el que và

a la redempció anhelada?

¿Què ha de fè el pobre remat

sinó obeï, humil, les ordres

de pastors y rabadans?

—Tens raó, xino admirable!...

Però, ja que no heu lograt,

en el món de les idees,

donar ni el més petit pas,

al menos els vostres amos,

en l'esfera material,

deuran procurar dotarvos

d'un relatiu benestar,

creant, en obsequi vostre,

institucions populars

que us fassin grata la vida...

—Ah! Això sí... Ara ho veuras.—

Crida, el xino d'aquí, un cotxe,

hi puja ab el seu company

y, dirigintse al cotxero,

li diu:—¿Ai Saturno Park!...

C. GUMA

La bona conversió

(Fragment d'A. de Roberto)

EIA quinze dies que en Pere Roig geia en un llit de l'hospital, a conseqüència d'una ferida de bala, guanyada en una manifestació de lliurepensadors, a la qual havia assistit y que acabà tràgicament. Sor Reparada, la

monja que l'assistia, el cuidava amorosament, ab cura material d'enfermera que vol arrencar un home de la mort y ab cura moral de religiosa que vol conquerir una ànima pera'l Cel. Eren extraordinaries la pietat y la tendresa que sentia per aquell home a qui no coneixia y a qui tenia positivament per adversari.

—¿Germana!

Aquesta va esser la primera paraula que pogué pronunciar el pobre ferit, al cap de quinze dies. Sor Reparada va correr al capsal del llit y l'ensà un plaçid somris y un esguard de commiseració damunt del ferit... La monja no podia amagar la simpatia pera aquell jove que, per altra part, no feia pas cara d'esser dolent. ¡Ah, quina joia, quina felicitat pera ella, si un dia hagués pogut agenollarse als peus del Espòs Crucificat, anunciantli que per obra seva un fill esgarriat tornava pel bon camí!

En Pere Roig anava millorant ràpidament y l'hermana no's movia del seu costat, conversant abbdós com mare y fill. Els seus raonaments s'exaltaven sols en un punt. Sor Reparada volia atraure el lliurepensador cap a la Santa Religió Cristiana. En Pere Roig intentava allunyar aquella bona dòna de l'Engany y de l'Embusteria Catòlica.

Com se suposa, els dos joves no's trobaven mai d'acord en aquestes conversacions; però discutien ab una calma, ab una tal riquesa d'argumentació, que's facilitaven mutuament la recíproca persuasió.

Ella el volia convencer de les ventatges que ofereix una vida dedicada per complert a Crist, an Aquell que se sacrificà per tots, de la bellesa íntima que la fè proporciona y del gran premi que, després de morts, esperen els que viuen dintre l'Iglesia. Ell, en cambi, volia demostrarli l'hermosura d'una vida lliure de prejudicis y d'ombres, sense opresions intelctuals ni morals de cap mena; la felicitat que disfruten els que senten la fè en el Bé Universal, sense necessitat de misteris ni de miracles absurdes, únicament guiats per la conciencia (que també sab premiar y castigar), segurs de que després d'aquesta vida no hem de temer res.

Aquest era el tema de les seves constants conversacions: la religió y la llibertat de pensament; aquesta era l'intenció de cada hu d'ells: atraure a l'altre a la seva religió y a la seva fè; capgirarli les idees pera ferse'l seu.

En Pere Roig, curat del tot, sortí de l'hospital, y una efusiva estreta de mà, cambiada pels dos joves, va semblar la darrera y definitiva exortació a la nova vida...

***

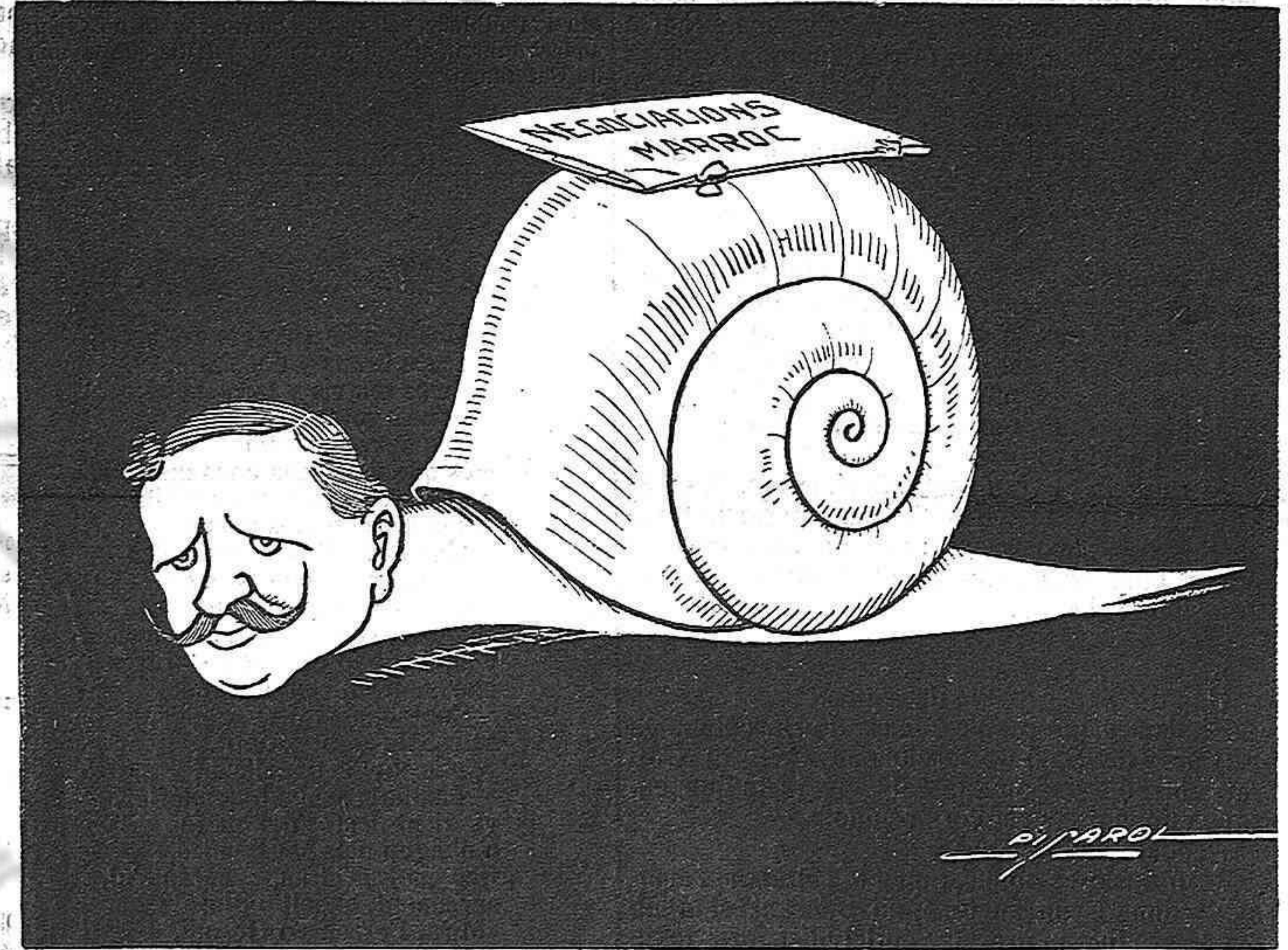
Havien passat uns quants mesos desde que en Pere Roig sortí de l'hospital, quan un vespre, en un dels carrers de més tranzit de la ciutat y entre la bulliciosa gentada que s'es-

Ahir y avui

els dos tractats de París

L'any 1898, quan el sogre va haver de firmar la perdua de les colonies, tot va anar com un llamp.

Ara, quan al gendre li toca defensar uns quants pams de terreno al Rif, tot va a pas de caragol.

A SANT FELIU DE GUIXOLS

El discurs d'en Pere Corominas

LAR y català: així va parlar en Pere Corominas en el miting celebrat a Sant Feliu l'altre dimecres. Clar y català y donant a les coses el seu veritable nom.

Potser hauria estat millor que les declaracions del diputat per Barcelona haguessin sigut fetes aquí. Però tant se val. ¿No va anar en Melquiades Alvarez, tres dies més tard, a cantar a Figueres la cansó que desde'l fons del seu cor dedicava a Barcelona?

En Pere Corominas, que no ignorava l'objecte del viatge del orador asturià, volgué posar per endavant els punts sobre les iii, y va ferho sense vacilacions.

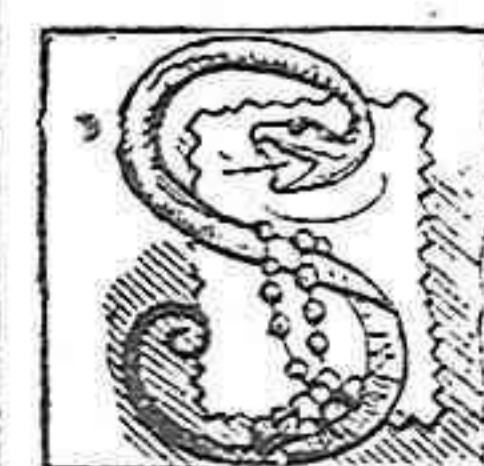
«L'Unió Federal—són ses paraules—serveix a la Conjunció llealment, però creu que no fan falta més partits republicans a Catalunya y que'ls que vulguin crearne de nous venen a pertorbar.»

La estocada no pot pas ser més recta. Segons en Corominas, el nou partit republicà reformista que està organisant en Melquiades Alvarez es senzillament una pertorbació.

Coneguda aquesta declaració capital, pot dirse que's coneix tot el discurs del diputat per Barcelona y's comprèn quina serà l'actitut dels nacionalistes catalans, si un dia en Melquiades

Alvarez ve a plantar aquí la bandera del seu nou partit reformista.

El discurs de Sant Feliu de Guixols no es, doncs, un discurs més, sinó un fortíssim toc d'atenció y una promesa de que, com deia en Corominas, quan vingui el cas, l'Unió Federal farà entendre la veritat «sigui a qui sigui, per alt que's trobi y per hermosament que parli».

Si en Canalejas vol que les labors del Congrés reprenguin la seva marxa normal, serà precís que torni a fer ministre a don Rafel Gasset.

Desde que aquet bon senyor va esser desposseït de la cartera de Foment, a Madrid no hi ha hagut un'hora de pau. Les intrigues contra la situació, les saragates en el Parlament, se produeixen l'una darrera l'altra.

Y tot, únicament, per això. ¡Perquè el senyor Gasset no es ministre!

***

Si les conseqüències d'aquesta estèril agi-

Venint de fer la «primera»

—Aixeca el cap, y pensa que ja es hora de que fassis l'ull viu.

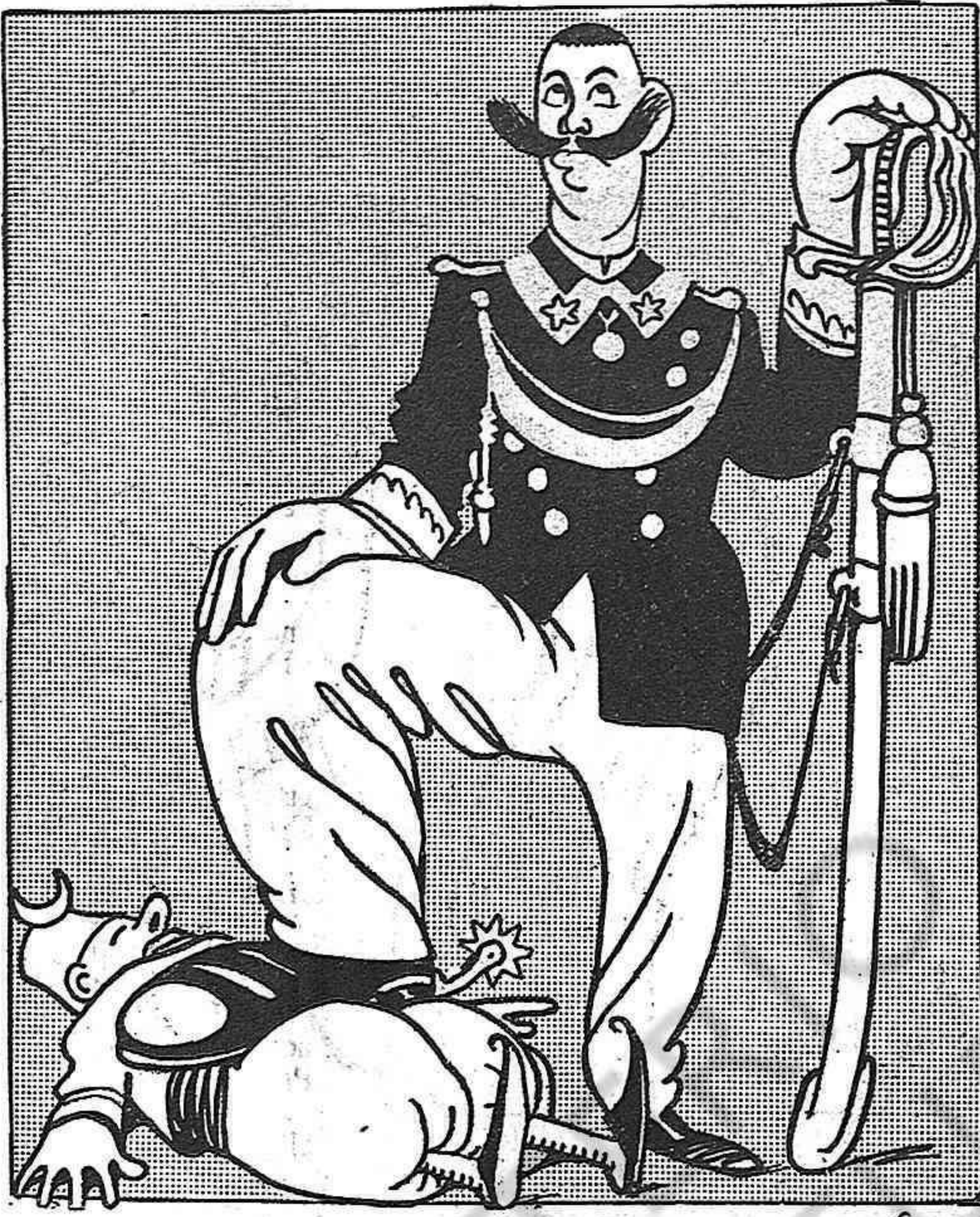
Còm se parla de la guerra

QUAN EL TELEGRAMA VE DE CONSTANTINOPLA

QUAN EL TELEGRAMA VE DE ROMA

—Ja no queda ni un italià per mostrar...

—Tots els turcs han sigut pulveritzats!

Un de tants

—Deu lo guard.
—Buenas... Segui... ¿Què volia?
—¿Vostè es jefe d'això, del Negociat que's cuida d'empleà als de l'arcaldia?
—¿Que seria, potsè, un recomanat?
—Sí, senyor. Vinc de part del senyor batlle perquè'm coloqui allí aont li sembli bé.
—¿Li ha dat un document?
—Ratlla per ratlla, pot llegirho vostè en aquet papè.
—Corrent... ¿Vol ser burot?
—No, senyor; ¡ca!
—¿Fontaner?
—No'm va bé.
—¿Municipal?
—Menos.
—¿Guarda del Park?
—Tampoc.
—No fa per mi, senyor.
—¿Urbà?
—Doncs, ¿oficial del nostre Negociat?
—No sé llegí.
—¿Ni escriure?
—¡Pot comptar!...
—¿Còm firmarà la nòmina?
—¡Mala negada!
—Oh! Això, a mi, tant me fa... ¡Mentre'm donguin la mesada!...

ALEX VOLELFIL

L'U.F.N.R.

ELS últims debats parlamentaris han posat de relleu, per si encara no ho estava prou, la fonda crisi del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana. S'han alsat en el Parlament les vèus de totes les fraccions polítiques que han assolit alguna representació en la Cambra popular, menys la de la nostra Unió. Perquè ni en Miró ni en Salvatella l'han anomenada pera res en els seus discursos, actuant, més que com a federals nacionalistes, com a individus de la Conjunció.

Es clar que en un debat com el de la llei de Jurisdiccions no hi havíem de dir res de nou. Es una de les coses sobre la qual els elements de diversa procedència de l'Unió Federal no han discutit mai. El parer es unaním contra aquella llei, y l'hem manifestat sempre, desde'l comensament de la nostra actuació. Fills de Solidaritat Catalana, es logic que siguem enemics de la llei de Jurisdiccions.

No obstant, l'obligació era declararho; persistir en la nostra protesta, demostrant que'l nostre entusiasme no s'havia esmortuit; que'l poble lliberal de Catalunya segueix essent, com abans, enemic de

l'iníqua llei. Ara ens trobem que no més ha parlat la Dreta, y que en Cambó, habilidosament o no, seguint un fi determinat o responent a un dictat de la consciència regionalista, ha sigut l'únic que, com a catalanista, s'ha oposat a aquella llei. Tothom s'ha hagut de preguntar ont eren en Carner y en Pere Corominas.

Aquet fet, com tants d'altres, ens ha portat a cercar les causes de la fonda crisi de l'Unió Federal Nacionalista Republicana. Es veritat que avui, pels partits, han acabat ja els calificatius d'organismes historics. Seria una preocupació vana voler constituir una fonsa única, ab una disciplina y un programa ben rígids y ben complexes, pera ferla durar anys y anys. Els partits són, en l'actualitat, moviments d'opinió, per quin motiu l'experiència ens ensenya que'ls programes han d'esser cada dia més simples y fer exclusivament referència als punts concrets que han donat lloc a la formació d'aquell estat d'opinió. Els partits montats a l'antiga, ab organitzacions complexes y tribunals d'honor, y censos y comitès y casinos, han de fracassar forzosament. La vida dels pobles ha entrat en un període d'una activitat tan intensa, que reclama una adaptació de les forses polítiques al seu modo d'esser actual de renovació continua.

Tot el mal de la nostra Esquerra Catalana consisteix en haverse empenyat, els seus quefes, en contradir aquesta llei. S'ha buscat una organització ben complicada, ab fonsa nombre de juntes, que formen una espessa xarxa, en la que tot s'hi enreda sense que'ns en adonem. Y, més que en això, la causa de la nostra crisi està en l'hegemonia nacionalista. Y els responsables del fracàs són els prohoms d'aquesta tendència, els quals no han encertat la direcció que al partit devia donarseli.

No votem per una hegemonia dels republicans de l'antiga «Unió», ni tampoc per una hegemonia federalista. No's tractava de l'absorció dels uns pels altres, sinó de la fusió de tres doctrines, pera formar un ideal únic, que pogués compartir tot el poble català fermament lliberal. Y teníem, pera ferho, els elements indispensables. Nacionalistes, partidaris del reconeixement de la nostra personalitat, en quant al problema interí de Catalunya; federals, per lo que fa respecte a les nostres relacions de fraternitat ab el reste dels pobles iberics, y republicans partidaris d'un règim democràtic, pera garantir el dret dels ciutadans com a individus perfectament lliures.

Malgrat això, no'ns en hem sapigut aprofitar, no hem conseguit fondre aquets tres sentiments, y ens ha faltat—lo que l'altre dia deia en Salvatella, en un article ple de raó y de sinceritat—l'ideal únic. Y no es que'l poble no'l senti y no'l vulgui. Al contrari: el poble acusa a aquells a qui ha confiat la seva direcció política perquè no han sapigut encaminarla. Catalunya es fonament republicana, y es a l'ensemps autonomista y partidaria d'un règim federatiu. Però ens hem estancat a dintre de Catalunya, com si no existís l'acord d'adhessió a la Conjunció. Y es que'ls prohoms del nacionalisme, en quines mans varem posar, desde'l primer moment, la direcció del nostre partit, no han sentit cap simpatia per aquesta política d'ex-

pansió, que'ns hauria enfortit, investintnos d'una major autoritat. Per això el fracàs de l'Unió Federal Nacionalista Republicana serà el seu fracàs.

Catalunya devia haverse recordat del testament d'en Salmerón, qui formà en la Solidaritat pera estendre arreu d'Espanya les idees autonomistes que aquell moviment representava. En Salmerón no va esser mai partidari de l'estancament. Ell creia que Catalunya tenia un importantíssim paper en la vida política d'Espanya. La Dreta l'ha seguit aquet camí; però nosaltres, que teníem el deure d'esser els primers, ens hem quedat al comensament, discutint còm havien de ferse les organitzacions dels comitès de districte y que si l'un tenia en tal o qual junta més individus que l'altre.

La causa del fracàs de l'Unió Federal està en que'ns hem preocupat massa de les coses petites y no hem atès allò que era la característica de l'opinió lliberal catalana, que desitjava que's fes una política d'orientacions pràctiques, cansada ja dels romanticismes del primer temps del catalanisme.

Precisament l'Unió Federal podia esser la nova y definitiva fórmula del catalanisme. No pot esser que'l catalanisme se sustregui a l'evolució, y aquesta, que ha transformat als partits republicans tan fonament, havia també de transformar el catalanisme d'abstracció en fórmula política, adaptable a la realitat. El període d'exaltació, quina expressió més intensa fou, en el seu temps, el cant d'*Els Segadors*, ha passat a l'història. Per esforços que's fassin no revuirà, malgrat haver triomfat, en el fons, la noble aspiració dels catalanistes. Perquè, ademés de sentiment, es ja idea.

J. VILALTA COMES

Josepets-sur-Gracia

N Lerroux, tan pacífic, tan conservador y amic de l'orde, ha tret altra cop la caixa dels trons y, talment com si per ell els anys no passessin, ha llençat per la seva boca amenasses, juraments y malediccions de tota mena.

En Lerroux vol, altra vegada, més ben dit, *pensa* altra vegada, fer una degollada general. El seu enuig, el seu enfado y el seu furor, no tenen límits; ja no coneix amics ni parents, esperant, no més, l'hora de tirar el barret al foc. Refinat *gourmet* com es, tan perfecte *bon vivant* com tots el coneixiem, ha oblidat, en un moment, les joies y les satisfaccions d'aquesta vida, pera pensar en jugar el ganivet, en disparar el *browning*, en aplicar la teia encenedora, en esgrimir la dextra, en defensar la barricada y en manejar la dinamita. ¡Tot un cummul de desgracies!

El panic s'ha apoderat dels esperits. La confusió més espantosa regna, desde dilluns, en tots els domicilis barcelonins, y ciutadà existeix, dels més animosos y decidits, que sent ara no arribarli la camisa al cos.

Lo que exaspera, lo sensible, es que la catàstrofe que'ns amenaça y ens priva de dormir, degui el seu origen a un contrapunt polític, que obeeixi el daltabaix a una mala intel·ligència entre homes, quan tan boniques y d'alabar són l'avinensa y la bona harmonia.

Vol en Lerroux que mani en Canalejas, y aquet, segons hem sentit dir, se troba cansat y aspira a que se'l rellivi. ¿Qui l'ha de succeir? Sembla, o aixís al menes se fa correr, que serà en Maura qui el suplanti.

Y aquesta idea, la de que sigui el polític mallorquí el qui's possessioni de la Presidència, es la que posa an en Lerroux fóra de sí, obligantlo a que s'oblidi de les ventatges y comoditats que envolten la seva vida arrastrada (?).

¡Coses de la política, que aprofita als uns y porta als altres a la desesperació y a la ruina! Per culpa de la política maleida, en Lerroux, que havia conquerit un relatiu benestar y un tros de pa pera la vellesa, se veu ara compromès y obligat a llessarse al carrer, a mercè de l'onada revolucionaria, com el darrer y el més humil dels ciutadans.

No vol en Lerroux que pugui en Maura, y per fonsa ha de costar an aquet Déu y ajuda escalar altre cop el candelero. Tots sabem còm en Lerroux les gasta y lo perillosa que resulta una amenaça seva. Més, havent promès aquesta vegada que aniria davant—perquè prometreho, si tots ho sabem ja de sobres?—y que es capax y tot de sortir sol, si no troba qui el segueixi.

Ab perdó d'en Lerroux y de les seves fogarades revolucionaries, que som dels primers en admirar, hem de deixar sentat que'ns sembla això darrer una bogeria. Llessarse sol al carrer ho creiem una temeritat. L'aventura podria causar an en Lerroux un disgust que està en el cas de preveure. Ajudantlo y tot l'*Emiliano*, podria esser que'ls comptes li surtissin malament.

La reacció, la burgesia, que es venjativa y no perdona, disposa de tots els elements pera vencer. Al seu servei té, per ara, quants medis de repressió són necessaris pera guanyar en lluites d'aquesta mena, enconades y desiguals. Si un moment de serenitat y de reflexió li queda, dediqui'l el capdill revolucionari a calcular les conseqüències del seu belic entusiasme. Perseguit com enemics de l'orde y de la propietat, acorralats com feres rabioses, no quedaria an ell y al seu segon més remei que'l de recloure en la *torre dels Josepets*, y, com nous Garnier y Vallet, desafiar desde'ls balcones de casa seva l'escomesa de la fonsa pública y les ires de la multitud.

La xamosa y tranquila caseta que'ls barcelonins saludem ara ab cert respecte, cada cop que hi passem per davant, esdevindria fortalesa, y, d'igual modo que han tingut els parisencs un *Rogent-sur-Marne*, tindriem nosaltres un *Josepets-sur-Gracia*.

El resultat ja sabem quin fora. L'assalt de la *torre* per les forses d'en Millán Astray y les d'en Mendiola, mancomunades, y com a quadro final trobar an en Lerroux y al *gallego* arraulits sota'ls matalassos. Qui sab si al cap de vuit dies quedaria de tot plegat una cinta cinematogràfica y dugues families a la miseria... Seria altament dolorós.

Com en Garnier y en Vallet, disposen en Lerroux y el *gallego* d'automobil.

Que l'emplein pera fugir, si puja en Maura. Sinó serà cosa de que les persones de bona voluntat se posin en campanya, a fi d'evitar a Barcelona nous dies de dol y de desgracia.

BLET

CAS INSOLIT

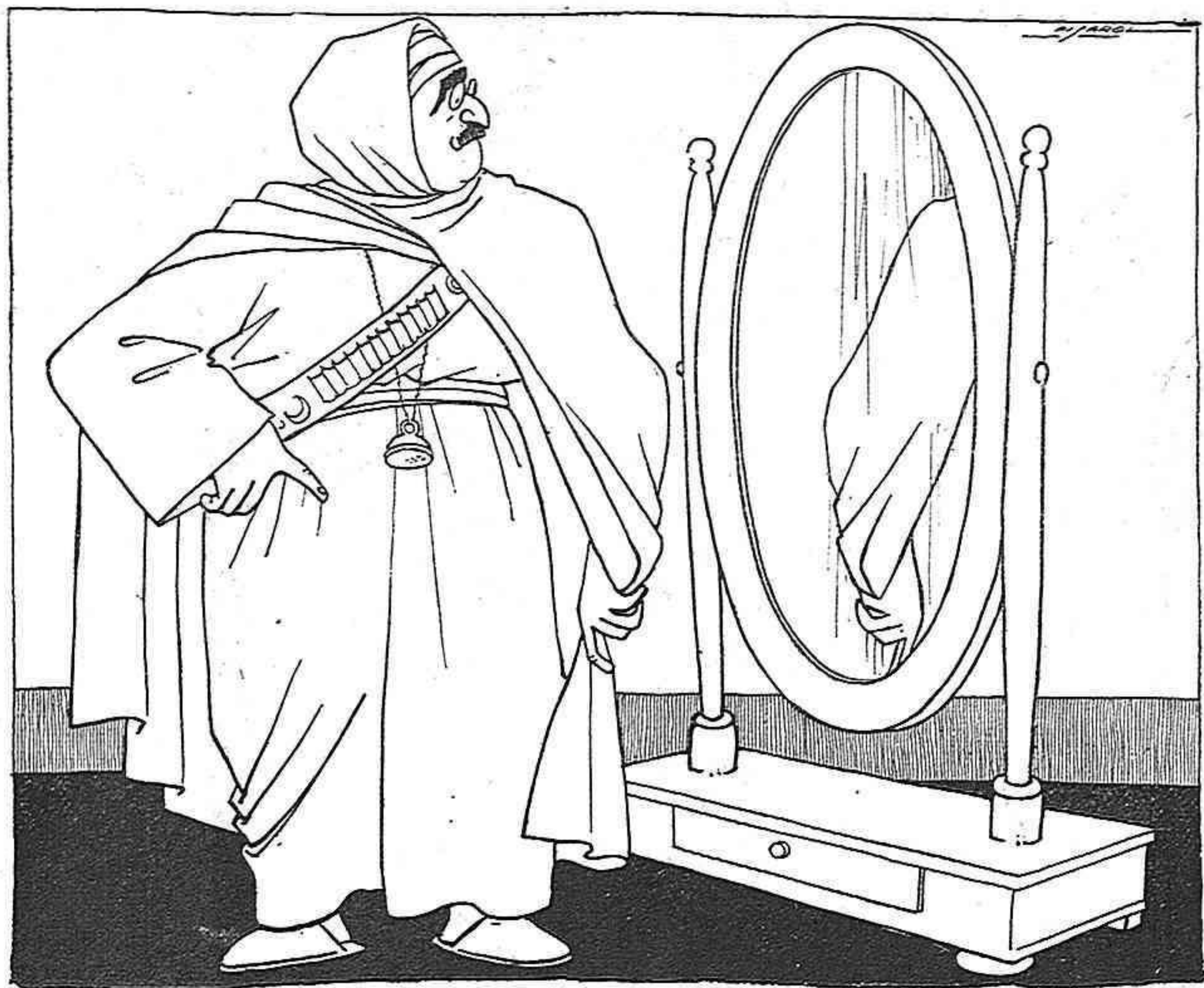
¡Un colmo, senyors, un colmo! A Espanya encara hi ha gent que, a pesar del mal exemple, no li fan goig els diners.

Y no's creguin pas que's tracti de fabricants opulents, de regidors ni ministres, de potentats ni banquers.

Si, en aquestes circumstancies, de regidors se tractés y a casa nostra els tinguessim, ens foren molt convenients.

Prò's tracta de gent senzilla: se tracta de caminers. A Madrid, en l'Assamblea celebrada últimament, les proposicions rebudes perquè'ls Coses estudiés, varen aprobarles totes

Emprobantse el traje del Mizzian

—¿Y si'm presentés aixís al Congrés?... Potser me respectarien més ab aquesta indumentaria...

—sense discutirles gens—
menos una, de Girona,
demanant un ral d'aument
sobre'l jornal que *disfruten*
tots els peons caminers;
aquesta fou rebutjada
gairebé unànimement.
¿Y això no es un cas insolit,
avui dia? ¿Y tal, si ho es!
Encara que aquets subjectes
siguin peons caminers,
se veu que no s'encaminen
per les vies del progrés,
ni són gent que's entusiasmin
els calés.

ABEL ORTIGA

REPICS

A de debò?

Sembla que s'ha donat
ja el darrer cop de mà al
projecte de llei de Mancomunitats.

Y adhiuc s'assegura que
el vinent dilluns serà llegit
al Congrés.

Ab veritable gust donem la nova. Y després
de donarla, fem punt y esperem.

Hem de veure què diu aquet projecte.
Perquè, si abans de judicar de la bondat
d'un meló es precis tastarlo, ¿vegin què no
s'haurà de fer ab les Mancomunitats que, com

ja saben vostès, són una fruita bastant més
grossa y n'haurem d'estar menjant molts dies!

¿Qui dirien que ha mort en un hospital?
El rei de Dinamarca, Sa magestat Frederic
VIII.

L'home se trobava de pas a Hamburg. Un
vespre, allò que fan els reis... y els que no'n
són, volgué sortir sol del hotel pera donar un
tom per la vila, y haventli agafat un treball,
caigué extés al mitg del carrer.

Els tranzeunts varen recullir-lo y, com que
ningú sabia qui era ni duia a sobre cap docu-
ment, fins que comparegués algú que's cuidés
d'identificarlo, no hi hagué més remei que por-
tarlo al Hospital. Y allí va morir.

¿Ves per quin capritxós atzar una testa co-
ronada, un home que al caure reinava encara
sobre milions de subdits, va anar a fer la ma-
teixa fi que'l més infelís dels pobres captai-
res!...

Ni més ni menos que si's tractés d'una gue-
rra entre dos exercits beligerants, els diaris de
París donen compte de les baixes que desde la
ruptura d'hostilitats entre els apatzes y la po-
licia, o sigui desde el 21 de Desembre, fetxa
del atentat del carrer d'Ordener, han sofert
els uns y els altres.

Heusaquí la curiosa y tràgica llista:
Presoners fets als bandolers per la policia; 24.
Apatxes morts; 5: Bonnot, Dubois, Britan-
nicus, Garnier y Vallet.

Baixes sufertes per l'exercit *lleal*:
Morts; tres: el subjefe Jouin y dos agents.
Ferits; entre agents y inspectors, 14.

En Canalejas, bon pagador

—M'ha agradat molt el seu manifest, don Alejandro. ¿Quant li haig de donar?

Presoner en poder dels apatzes, *fins avui*
cap.

Ara no més falta tancar aquesta nota ab la
consabuda advertència:

Se continuará.
Perquè, no es de creure que, baix l'impre-
sió de tan modest descalbro, s'evaporin com
per encant els 50.000 apatzes que diuen que
hi ha entre París y els seus *environs*.

Sobre'l plet de les sufragistes, parlaven dos
vells amics:

—¿Com s'entén!... ¿Tu, un home tan sensat,
aprobes que les dones se fiquin en les qües-
tions polítiques?

—¿Es clar que sí!... ¿Figura't que la meua
tot lo dia fos al casino, vès si me'n deixaria
de tranquil!

A Figueres va efectuar-se ab molt d'exit y
entusiasme la festa d'aviació y, als pocs dies,
s'hi celebrà un miting reformista.

—¿Què tal en Melquiades Alvarez?—pre-
guntaren, després, a un vell federal.

Y el figuerenc, influït encara per l'efecte
que li havien causat les volades de monsieur
Tixier, exclamà:

—Home..., molt bé en el concurs de *dura-
ció*, però, en el d'*altura*, no gaire.

Veig que'ls tradicionalistes de Lleida han
nomenat qefe provincial al diputat senyor
Piñol.

El tal Piñol es un subjecte de caracter afa-
ble, pacifista y contemporisador.

Felicitem als tradicionalistes lleidatans.
D'ara endavant els distingirem ab el nom
de «carlins del Piñol dolcs».

Mot de la fin:
¿En què's diferencia l'Alvarez de Castro
d'en Melquiades Alvarez?

En què an el primer, a Figueres, el varen
fer morir de sòn, y el segon, també a Figue-
res, va fer morir de sòn an els altres.

En un judici oral, entre'l president y un dels
testimonis:

—¿Com us dieu?
—Pau Pons.
—¿Estat?
—Clerical.
—Això de «clerical» es opinió y no posició.
—Sí, però serveix... pera arribarse'n a fer
una.

Els joves de la «Defensa Social» proposen
una suscripció popular pera l'adquisició d'aero-
plans ab destí a l'exèrcit.

Se comprèn.
Com que'ls de la Defensa són tan catòlics,
no'n tenen prou ab que'ls exercits conquistin
la terra...

Els volen enviar al cel.

S'està organisant un miting titulat del «Cor-
pus de Sang», pera commemorar la *fetxa* del
bullit dels «Segadors».

Pera l'esplèndida celebració de l'acte, els
unionistes s'hi han abocat de *cap*, però els que
simpatisen ab la Lliga sembla que hi clavaran
pota.

Sang... *fetxa*... cap y *pota*...
Que no'n diguin el mitin del «Corpus de
Sang»; que'n diguin el miting de la *curadella*.

Dilluns passat en Cambó va apadrinar les
bodes d'un tal Puig de la Bellacasa.

Al sortir de l'iglesia, un dels convidats va
dir-li a cau d'orella, donantli un amistós copet
a l'espatlla:

—Veiam, veiam, a vostè, quan sentirem a
dir que'l tiren trona avall.

—No pas per ara—respongué l'ilustre Fran-
cisquet.—¿Com vol que'm preocupi d'anar *tro-
na avall*, si tinc tanta feina en anar *trono*
amunt?

■ Davant dels xais de la «Casa del Pueblo» el
caudillo radical ha pronunciat un discurs «pro-
amnistia».

«Pro-amnistia», ¿eh?
Pro... pro... això no *quita* que l'home, al
tornar a Madrid, treballi, com fins ara, «pro-
lleï de Jurisdiccions».

En un palco del Liceu dugues noies del dia
fan *correr* l'estisora:

—Però què es lo que't fa creure que sigui un
home ric?

—Molt senzill: que ell no gasta res y, en
cambi, el seu fill tira la casa per la finestra.

XARADES

I
—2.ª-2.ª, 1.ª-2.ª 1 1.ª-2.ª-3.ª, 2.ª-3.ª 1 gall
JOAN ROCABERT

II
La *primera* n'es vocal,
es un líquid la *segona*,
la *tercera* es musical
y una ciutat la *tot* dona.
P. Q. T. (a) NICK-CLAVELL

III
La *ters-quatre*, ma mullè,
va despatxà a la criada,
perquè un tros de cansalada
una *dos-quart* li prengué.
Això sí, jutjantla bé,
n'era la *hu* de deixada...
¡Pobre *Tot*, boi desmaiada
ahir la *Hu-quart* la vegé!
JOAN MESTRES

ANAGRAMES

I
Tot cassant en Pujolà,
me va dir: ¡He vist un *tot*!...
Prò, averiguat, resultà
un petit *total* ben mort.
PEP CISTELLÉ

II
—¿Aont es el *tot*, Pasqual?
—Allà. Dintre del *total*.
PEP CISTELLÉ

TARGETA

ESTAPÉ RULL Y E. CODINA
Formar ab aquestes lletres, degudament combi-
nades, el títul d'una obra catalana.
RAMON GRINÓ

MUDANSA

La cansó de la *total*
la *total* d'en Pau cantava;
perquè an ell no li agradava,
li va dir que era immoral.
RAMON VALLS

JEROGLIFICS

I
et it ot ut
JOAN ROCABERT

II
MINERAL
PELS PESCADORS
— PART DEL CÓS
A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

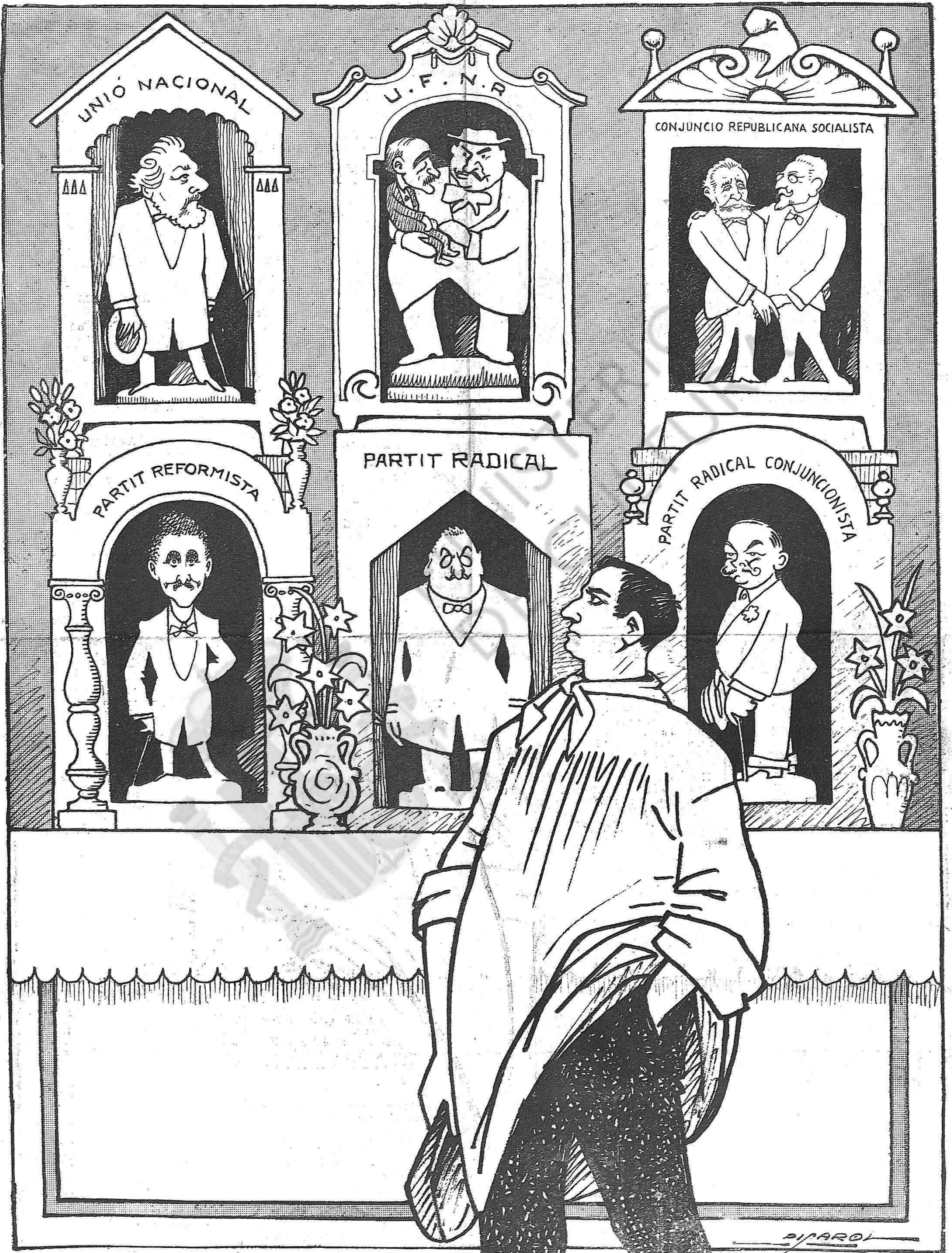
Cavallers: J. Balaguer C.: No m'acaba d'agra-
dar. Si'm preguntés per què, no li sabria dir; però'l
trobo poc espontani.—J. R. D.: Si l'espai ho per-
met, s'insertarà, ab molt gust, en el present nú-
mero.—N. V. M.: Com sia que no estem del tot
conformes ab el partit reformista, ens abstenim,
per ara, de ferli cap mena de propaganda. ¿M'en-
tén?—J. R. S.: No haventhi cap contratemps, quasi
li puc assegurar afirmativament.—Pep Cistellé:
¡Miri que es molt! Ab vostè no farem mai res, a
pesar de la seva gran voluntat y admirable cons-
tancia:

«Posant incentius colors,
els de mitja edat s'enjoven.
Nens, els joves, tots se tornen,
y els infants, pomets de flors.»

¿Ont ho ha vist mai que *enjoven* (?) y *tornen* si-
guin consonants? Li advertixo que no es aquet
sol, el defecte de la composició. Lo demés tampoc
và.—J. R. (Capellades): Es curteta y pera mi té
una gran condició. Veurem.—Vint y cinc: El pri-
mer m'agrada una mica, no gaire, perquè'l trobo
massa senzill.—F. P. C.: Si no té mida, pera'ls
versos, compris una mitja cana.—J. F. y M. E. y
T. (Calaf): Farem els possibles pera complaure'ls.
—Eudald Sala: Si'm vaga el temps pera retocar-
les, aniran quasi totes.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

¡Massa capelletes!

El Poble: - Que no vegi un sol altar, ben sòlid y ben ferm, jo no reso a cap sant.

D'AROL